อนุสัญญาว่าด้วยการขจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ

อารัมภบท

บรรคารัฐภาคีในอนุสัญญาฉบับปัจจุบัน

สังเกตว่า กฎบัตรสหประชาชาติขึ้นขั้นความเชื่อมั่นในสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐานในเกียรติ ศักดิ์และคุณค่าของมนุษย์ และในสิทธิอันเท่าเทียมกันของบุรุษและสตรี

สังเกตว่า ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนยืนยันหลักการที่ว่า การเลือกปฏิบัติเป็นสิ่ง ที่ยอมรับไม่ได้ และประกาศว่ามนุษย์ทุกคนเกิดมามีอิสระและเสมอภาคกันในเกียรติศักดิ์และสิทธิ และว่าทุกคนย่อมมีสิทธิและอิสรภาพบรรคาที่ระบุไว้ในปฏิญญานี้โดยปราศจากความแตกต่างไม่ ว่าชนิดใด ๆ รวมทั้งความแตกต่างเพราะเหตุแห่งเพศ

สังเกตว่า รัฐภาคึกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิมนุษยชนมีความผูกพันที่จะประกัน สิทธิอันเท่าเทียมกันของบุรุษและสตรีในการที่จะได้อุปโภคสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม พลเมือง และทางการเมืองทั้งปวง

พิจารณาถึง อนุสัญญาระหว่างประเทศที่กำหนดขึ้นภายใต้การสนับสนุนของ สหประชาชาติและทบวงการชำนัญพิเศษที่ส่งเสริมความเสมอภาคแห่งสิทธิของบุรุษและสตรี

อีกทั้งยังสังเกตถึง ญัตติ ปฏิญญา และข้อเสนอแนะที่รับรองโดยสหประชาชาติและทบวง การชำนัญพิเศษซึ่งส่งเสริมความเสมอภาคแห่งสิทธิของบุรุษและสตรี

อย่างไรก็ตาม มีความห่วงใยว่า ทั้ง ๆ ที่มีเครื่องมือต่าง ๆ เหล่านี้แล้ว ก็ยังคงมีการเลือก ปฏิบัติต่อสตรีอยู่อย่างกว้างขวาง

ระลึกถึงว่า การเลือกปฏิบัติต่อสตรีขัดต่อหลักการของความเสมอภาคของสิทธิและความ เคารพต่อเกียรติศักดิ์ของมนุษย์ เป็นอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วมของสตรีด้วยเงื่อนไขที่เสมอภาคกัน กับบุรุษในการดำรงอยู่ทางการเมือง สังคม เศรษฐกิจและวัฒนธรรมในประเทศของตน ขัดขวาง ความเจริญเติบโตแห่งความรุ่งเรื่องของสังคมและครอบครัว และทำให้พัฒนาการอย่างสมบูรณ์ของ ศักยภาพต่าง ๆ ของสตรีในการให้บริการแก่ประเทศของตนและมนุษยชาติเป็นไปได้โดยยากยิ่งขึ้น

มีความห่วงใยว่าในสถานการณ์แห่งความยากจน สตรีมีโอกาสเข้าถึงอาหาร การอนามัย การศึกษา การฝึกอบรม และโอกาสในการทำงานและความจำเป็นอื่น ๆ ได้น้อยมาก

มีความเชื่อมั่นว่า การจัดให้มีระเบียบทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศแบบใหม่ ซึ่งอยู่บน รากฐานของสมธรรมและความยุติธรรม จะช่วยในการส่งเสริมความเสมอภาคระหว่างบุรุษและ สตรีอย่างสำคัญ

ย้ำว่า การขจัดการแบ่งแยกผิว การแบ่งเชื้อชาติทุกรูปแบบ การเลือกปฏิบัติตามเชื้อชาติ ลัทธิอาณานิคม ลัทธิอาณานิคมสมัยใหม่ การรุกราน การยึดครองครอบครอง และการแทรกแซง ของต่างชาติในกิจการภายในของรัฐต่าง ๆ มีความสำคัญต่อการได้อุปโภคสิทธิอย่างเต็มที่ของบุรุษ และสตรี

ยืนยันว่า การทำให้สันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศแข็งแกร่งขึ้น การผ่อนคลาย ความตึงเครียดระหว่างประเทศ ความร่วมมือซึ่งกันและกันในบรรดารัฐทั้งปวง โดยไม่ถือระบบ สังคมและเสรษฐกิจของตน การลดอาวุโสโดยทั่วๆ ไป และอย่างสิ้นเชิง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการลด อาวุธนิวเคลียร์ภายใต้การควบคุมระหว่างประเทศอย่างเข้มแข็งและได้ผล การยืนยันถึงหลักการ แห่งความยุติธรรม ความเสมอภาคและผลประโยชน์ของกันและกันในความสัมพันธ์ระหว่าง ประเทศต่าง ๆ และการตระหนักถึงสิทธิของประชาชนที่อยู่ภายใต้การครอบครอบของต่างชาติและ อยู่ภายใต้อาณานิคม และการยึดครองของต่างชาติ ต่อการที่จะปกครองตนเองและการได้อิสรภาพ รวมทั้งการเการพอธิปไตยแห่งชาติและบูรณภาพแห่งดินแดน จะช่วยส่งเสริมความก้าวหน้าและ พัฒนาการทางสังคมและในฐานะเป็นผลสืบเนื่องจะช่วยให้บรรลุถึงความเสมอภาคอย่างเต็มเปี่ยม ระหว่างบุรุษและสตรี

มีความเชื่อมั่นว่า พัฒนาการอย่างเต็มที่และสมบูรณ์ของประเทศ สวัสดิภาพของโลกและ เหตุที่จะมีสันติภาพ จำต้องให้สตรีได้เข้าร่วมอย่างเต็มที่ในทุก ๆ สาขาโดยเสมอภาคกับบุรุษ

คำนึงถึง การที่สตรีมีส่วนช่วยอย่างสำคัญต่อสวัสดิการของครอบครัวและต่อพัฒนาการ ของสังคม ซึ่งจนกระทั่งปัจจุบันนี้ยังไม่ได้รับการยอมรับอย่างเต็มที่ ความสำคัญทางสังคมของ ความเป็นเพศมารดาและบทบาทของบิดามารดาในครอบครัวและในการเลี้ยงดูบุตรและตระหนักว่า บทบาทของสตรีในการให้กำเนิดบุตรไม่ควรจะเป็นพื้นฐานในการเลือกปฏิบัติแต่ตระหนักว่า การ เลี้ยงดูบุตรจำต้องได้รับผิดชอบร่วมกันระหว่างบุรุษและสตรี และสังคมทั้งมวล

ตระหนักว่า จำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงบทบาทคั้งเดิมของบุรุษ รวมทั้งบทบาทของสตรีใน สังคมและในครอบครัวเพื่อให้บรรลุถึงความเสมอภาคอย่างเต็มที่ระหว่างบุรุษและสตรี

ตั้งใจแน่วแน่ ที่จะให้มีการปฏิบัติตามหลักการที่ระบุไว้ในปฏิญญาว่าด้วยการขจัดการ เลือกปฏิบัติต่อสตรี และเพื่อความมุ่งประสงค์นั้นจะกำหนดมาตรการต่าง ๆ ที่จำเป็นสำหรับการ ขจัดการเลือกปฏิบัติดังกล่าวในทุกรูปแบบและวิธีการ ได้ตกลงกันดังต่อไปนี้

ภาค 1

ข้อ 1

เพื่อความมุ่งประสงค์ของอนุสัญญานี้ คำว่า "เลือกปฏิบัติต่อสตรี" จะหมายถึง การ แบ่งแยก การกีดกัน หรือการจำกัดใด ๆ เพราะเหตุแห่งเพศ ซึ่งมีผลหรือความมุ่งประสงค์ที่จะ ทำลายหรือทำให้เสื่อมเสียการยอมรับ การได้อุปโภค หรือใช้สิทธิโดยสตรี โดยไม่คำนึงถึง สถานภาพด้านการสมรส บนพื้นฐานของความเสมอภาคของบุรุษและสตรีของสิทธิมนุษยชนและ เสรีภาพขั้นพื้นฐานในด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมของพลเมืองหรือด้านอื่น ๆ

รัฐภาคีทั้งหลายขอประณามการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ ตกลงที่จะติดตาม นโยบายเกี่ยวกับการขจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีโดยวิธีที่เหมาะสมทุกประการและโดยไม่ชักช้า และเพื่อให้บรรลุจุดหมายนี้ ตกลงที่จะ

- (ก) บรรลุหลักการของความเสมอภาคของบุรุษและสตรีไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งชาติของตน หรือในบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่เหมาะสมอื่น ๆ ถ้าหากว่ายังไม่รวมเข้าไว้ในรัฐธรรมนูญและ บทบัญญัติเหล่านั้น และประกันที่จะให้มีการปฏิบัติตามหลักการนี้ โดยทางกฎหมายและวิธีการที่ เหมาะสมอื่น ๆ
- (ข) กำหนดมาตรการด้านนิติบัญญัติและอื่น ๆ ที่เหมาะสม รวมทั้งข้อบังคับเมื่อเห็น เหมาะสม ซึ่งห้ามการเลือกปฏิบัติทั้งมวลต่อสตรี
- (ค) จัดให้มีการคุ้มครองทางกฎหมายซึ่งสิทธิของสตรีบนพื้นฐานที่เท่าเทียมกันกับบุรุษ และรับประกันในการคุ้มครองสตรีอย่างมีประสิทธิภาพต่อการเลือกปฏิบัติใด ๆ โดยผ่านศาล ยุติธรรมแห่งชาติที่มีอำนาจและสถาบันรัฐบาลอื่น ๆ
- (ง) งคเว้นจากการเข้าไปพัวพันในการกระทำหรือปฏิบัติใด ๆ เกี่ยวกับการเลือกปฏิบัติต่อ สตรี และรับประกันว่าเจ้าหน้าที่และสถาบันของรัฐจะปฏิบัติโดยสอดคล้องกับข้อผูกพันนี้
- (จ) ใช้มาตรการที่เหมาะสมทุกอย่าง เพื่อขจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีโดยบุคคล องค์การ หรือวิสาหกิจใด ๆ
- (ฉ) ใช้มาตรการที่เหมาะสมทุกอย่าง รวมทั้งการออกกฎหมาย เพื่อเปลี่ยนแปลง หรือ ล้มเลิกกฎหมาย ข้อบังคับ ประเพณีและแนวปฏิบัติที่ยังมีอยู่ ซึ่งก่อให้เกิดการเลือกปฏิบัติต่อสตรี
  - (ช) เพิกถอนบทบัญญัติทางอาญาภายในทั้งปวงซึ่งก่อให้เกิดการเลือกปฏิบัติต่อสตรี

ข้อ 3

ในทุกๆ ด้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านการเมือง สังคม เสรษฐกิจ และวัฒนธรรม รัฐภาคี จะใช้มาตรการที่เหมาะสมทั้งปวง รวมทั้งการออกกฎหมายเพื่อประกันพัฒนาการและ ความก้าวหน้าอย่างเต็มที่ของสตรี เพื่อความมุ่งประสงค์ที่จะรับประกันให้สตรีได้ใช้และได้อุปโภค สิทธิมนุษยชนและเสรีภาพขั้นพื้นฐานบนฐานของความเสมอภาคกับบุรุษ

ข้อ 4

1. การที่รัฐภาคืออกมาตรการพิเศษชั่วคราว ซึ่งมุ่งที่จะเร่งรัดให้มีความเสมอภาคที่แท้จริง ระหว่างบุรุษและสตรี จะไม่ถือว่าเป็นการเลือกปฏิบัติตามที่ได้นิยามความหมายไว้ใน อนุสัญญาฉบับปัจจุบัน แต่จะโดยประการใดก็ตามไม่ต้องมีการคงมาตรฐานอันไม่เสมอ ภาค หรือแบ่งแยกไว้ในฐานะเป็นผลที่ตามมา มาตรการเหล่านี้จะสิ้นสุดเมื่อได้บรรลุถึง วัตถุประสงค์ของความเสมอภาคของโอกาสและการปฏิบัติ

2. การที่รัฐภาคืออกมาตรการพิเศษ รวมทั้งมาตรการที่มีอยู่แล้วในอนุสัญญาฉบับปัจจุบัน ซึ่งมุ่งที่จะปกป้องความเป็นเพศมารดาไว้จะไม่ถือว่าเป็นการเลือกปฏิบัติ

ข้อ 5

รัฐภาคีจะใช้มาตรการที่เหมาะสมทั้งปวง

- (ก) เพื่อปรับปรุงแบบแผนความประพฤติทางสังคมและวัฒนธรรมของบุรุษและสตรี โดย มุ่งที่จะให้ได้ขจัดความเดียดฉันท์และวิธีปฏิบัติอันเป็นประเพณีและอื่น ๆ ทั้งปวง ซึ่งอยู่ บนพื้นฐานของความคิดเกี่ยวกับความต่ำต้อยหรือความสูงส่งของอีกเพศหนึ่ง หรือที่อยู่ บนพื้นฐานของบทบาทแบบเก่าสำหรับบุรุษและสตรี
- (ข) เพื่อประกันว่า การศึกษาเกี่ยวกับระบบครอบครัวรวมถึงความเข้าใจอย่างถูกต้อง เกี่ยวกับความเป็นเพศมารดาในฐานที่เป็นหน้าที่ทางสังคม และเป็นการยอมรับถึงความ ยอมรับผิดชอบร่วมกันของบุรุษและสตรีในการเลี้ยงดูและการพัฒนาบุตร ทั้งยังเป็นที่ เข้าใจด้วยว่าในทุกๆ กรณี ผลประโยชน์ของบุตรย่อมเป็นสิ่งที่ต้องคำนึงถึงเป็นเบื้องแรก

ข้อ 6

รัฐภาคีจะใช้มาตรการที่เหมาะสมทุกอย่าง รวมทั้งการออกกฎหมาย เพื่อปราบปราม การค้าสตรีและการแสวงหาประโยชน์จากการค้าประเวณีของสตรีทุกรูปแบบ

ภาค 2

ข้อ 7

รัฐภาคีจะใช้มาตรการที่เหมาะสมทุกประการ เพื่อขจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในด้านที่ เกี่ยวกับการเมืองและทั่วๆ ไปของประเทศ และโดยเฉพาะอย่างยิ่งจะให้ประกันแก่สตรีภายใต้ เงื่อนไขแห่งความเสมอภาคกับบุรุษซึ่งสิทธิ

- (ก) ที่จะออกเสียงในการเลือกตั้งและลงประชามติทั้งปวง และมีสิทธิที่จะได้รับเลือกตั้ง เข้าไปในองค์กรที่มีการเลือกตั้งอย่างเปิดเผยทั้งมวล
- (ข) ที่จะเข้าร่วมในการวางนโยบายของรัฐบาลและดำเนินการตามนยาบายนั้น และในการ รับตำแหน่งราชการและปฏิบัติหน้าที่ราชการในทุกๆ ระดับของรัฐบาล
- (ค) ที่จะเข้าร่วมในองค์การและสมาคมที่ไม่ได้เป็นของรัฐบาลที่ทำหน้าที่เกี่ยวข้องกับ ความเป็นอยู่ทั่วๆ ไป และที่เกี่ยวกับการเมืองของประเทศ

รัฐภาคีจะใช้มาตรการที่เหมาะสมทุกอย่าง เพื่อให้ประกันแก่สตรีภายใต้เงื่อนไขแห่งความ เสมอภาคกันกับบุรุษและ โดยไม่มีการเลือกปฏิบัติใดๆ ซึ่งโอกาสที่จะเป็นผู้แทนรัฐบาลของตนใน ระดับระหว่างประเทศ และเข้าร่วมในงานขององค์การระหว่างประเทศ

ข้อ 9

- 1. รัฐภาคีจะให้สิทธิที่เสมอภาคกันกับบุรุษแก่สตรี ในการที่จะได้มาเปลี่ยนแปลงหรือ คงไว้ซึ่งสัญชาติของตน รัฐภาคีเหล่านั้นจะรับประกันเป็นพิเศษว่าทั้งการแต่งงานกับคน ต่างชาติ กับทั้งการเปลี่ยนสัญชาติของสามีระหว่างการแต่งงานจะไม่เปลี่ยนสัญชาติของ ภรรยาโดยอัตโนมัติไปด้วย อันจะทำให้เธอเป็นคนไร้สัญชาติหรือบังคับเธอให้ถือสัญชาติของของสามี
- 1. รัฐภาคีจะให้สิทธิอันเสมอภาคกันกับบุรุษแก่สตรี เกี่ยวกับสัญชาติของบุตรของตน

ภาค 3

- รัฐภาคีจะใช้มาตรการที่เหมาะสมทุกอย่างเพื่อขจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรี เพื่อที่จะให้ ประกันแก่สตรีทั้งหลายซึ่งสิทธิอันเสมอภาคกันกับบุรุษในด้านการศึกษา และ โดยเฉพาะ อย่างยิ่งเพื่อประกันบนพื้นฐานแห่งความเสมอภาคของบุรุษและสตรี
- (ก) เงื่อนไขเคียวกันสำหรับอาชีพและการแนะแนวอาชีพ สำหรับการมีโอกาสเข้าศึกษา และสำหรับการได้รับวุฒิบัตรในสถาบันการศึกษาทุกประเภททั้งในเขตชนบทและเขต เมือง ความเสมอภาคนี้จะได้รับการประกันในการศึกษาก่อนเข้าโรงเรียน การศึกษาทั่วๆ ไป การศึกษาเทคนิค การศึกษาอาชีพ และการศึกษาเทคนิคชั้นสูง รวมทั้งการฝึกฝนด้าน อาชีพทุกแบบ
- (ข) โอกาสที่จะเข้าเรียนในหลักสูตรเคียวกัน การสอบชนิดเคียวกัน คณาจารย์สอนที่มี คุณสมบัติใค้มาตรฐานเคียวกัน พร้อมทั้งมีอาณาบริเวณของโรงเรียนและอุปกรณ์ที่มี คุณภาพชนิดเคียวกัน
- (ก) การขจัดแนวความคิดแบบเก่าเกี่ยวกับบทบาทของบุรุษและสตรีในทุก ๆ ระดับ และ ทุกๆ รูปแบบการศึกษา โดยการกระตุ้นให้มีสหศึกษาและแบบอื่นๆ ของการศึกษาซึ่งจะ ช่วยให้บรรลุเป้าหมายนี้ และโดยเฉพาะอย่างยิ่ง โดยการทบทวนตำราและโครงการต่างๆ ของโรงเรียน และการดัดแปลงวิธีการสอน
- (ง) โอกาสเท่ากันที่จะได้ประโยชน์จากทุนการศึกษาและเงินช่วยเหลือทางการศึกษาอื่น

- (จ) โอกาสเท่ากันที่จะได้เข้าร่วมโครงการต่างๆ เกี่ยวกับการศึกษาต่อเนื่อง รวมทั้ง โครงการศึกษาผู้ใหญ่ และโครงการรณรงค์ให้รู้หนังสือ โดยเฉพาะอย่างยิ่งโครงการที่มุ่ง จะลดช่องว่างในการศึกษาที่มีอยู่ระหว่างบุรุษและสตรี ภายในระยะเวลาที่เร็วที่สุดเท่าที่จะ เป็นไปได้
- (ฉ) การลดอัตราการออกจากโรงเรียนของนักศึกษาหญิง และการจัดโครงการต่างๆ สำหรับเด็กหญิงและสตรีที่ออกจากโรงเรียนก่อนเวลาอันสมควร
- (ช) โอกาสเท่ากันที่จะเข้าร่วมอย่างแข็งขันในกีฬาและพลศึกษา
- (ซ) โอกาสได้เข้าศึกษาข้อสนเทศทางการศึกษาเฉพาะอย่าง เพื่อช่วยให้หลักประกันด้าน สุขภาพและการอยู่ดีของครอบครัว รวมทั้งข้อสนเทศและคำแนะนำเกี่ยวกับการวางแผน ครอบครัว

รัฐภาคีจะใช้มาตรการที่เหมาะสมทุกอย่าง เพื่อขจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในด้านการจ้าง งานเพื่อที่จะประกันอย่างเดียวกันบนพื้นฐานของความเสมอภาคของบุรุษและสตรี โดยเฉพาะอย่างยิ่ง

- (ก) สิทธิที่จะทำงานในฐานะเป็นสิทธิอันจะพึงแบ่งแยกมิได้ของมนุษย์ทั้งปวง
- (ข) สิทธิในโอกาสที่จะได้รับการจ้างงานชนิดเดียวกัน รวมทั้งการใช้หลักเกณฑ์ในการ คัดเลือกเดียวกันในเรื่องของการจ้างงาน
- (ค) สิทธิในการเลือกอาชีพและการทำงานได้อย่างเสรี สิทธิในการได้เลื่อนตำแหน่ง ความปลอดภัยในการทำงาน และผลประโยชน์ รวมทั้งเงื่อนไขที่เกี่ยวกับการบริการทั้ง ปวง และสิทธิที่จะได้รับการฝึก และการฝึกซ้ำด้านอาชีพ รวมทั้งภาวะการเป็นผู้ฝึกงาน การฝึกงาน และการฝึกซ้ำด้านอาชีพในระดับสูง
- (ง) สิทธิที่จะได้รับผลตอบแทนเท่าเทียมกัน รวมทั้งผลประโยชน์และสิทธิที่จะได้รับการ ปฏิบัติที่เสมอกันเกี่ยวกับงานที่มีคุณค่าเท่าเทียมกัน รวมทั้งความเสมอภาคชองการปฏิบัติ ในการวัดผลคุณภาพของงาน
- (จ) สิทธิที่จะได้รับประกันสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรณีของการเกณียณอายุ การตก งาน การป่วย การทุพพลภาพและวัยชรา และการหมดสมรรถนะที่จะทำงานอื่นๆ รวมถึงสิทธิในการได้รับเงินค่าจ้างของพนักงาน
- (a) สิทธิที่จะได้รับความคุ้มครองสุขภาพและความปลอดภัยในสภาพการทำงานต่างๆ รวมทั้งการให้ความคุ้มครองในการทำหน้าที่ด้านการมีบุตรสืบพันธุ์

- 2. เพื่อที่จะป้องกันการเลือกปฏิบัติต่อสตรีด้วยเหตุผลอันเนื่องมาจากการแต่งงานหรือ ความเป็นเพศมารด และเพื่อประกันสิทธิอันแท้จริงของสตรีในการที่จะทำงาน รัฐภาคีจะ ใช้มาตรการที่เหมาะสม
- (ก) เพื่อห้ามภายใต้การบังกับใช้ของข้อห้ามต่างๆ ไม่ให้มีการปลดเพราะเหตุแห่งการ ตั้งครรภ์ หรือเพราะการลาคลอดบุตร และการเลือกปฏิบัติบนพื้นฐานของสถานภาพใน การแต่งงาน
- (ข) เพื่อริเริ่มให้มีการลาคลอดบุตรโดยได้รับค่าจ้าง หรือได้ผลประโยชน์ทางสังคมที่ เปรียบเทียบได้โดยไม่สูญเสียการงานเดิม อาวุโสในการทำงานหรือเงินช่วยเหลือทาง สังคม
- (ค) เพื่อกระตุ้นให้มีบริการสังคมอันเป็นตัวสนับสนุนที่จำเป็น เพื่อที่จะช่วยให้บิดามารดา สามารถรวบรวมข้อผูกพันทางครองครัวเข้ากับความรับผิดชอบในการงานและการเข้าร่วม ในกิจการสาธารณะ โดยเฉพาะอย่างยิ่งโดยการส่งเสริมให้มีการจัดตั้งและพัฒนาขอบข่าย ของสวัสดิการด้านการเลี้ยงดูเด็ก
- (ง) ให้มีการคุ้มครองเป็นพิเศษแก่สตรีที่อยู่ระหว่างตั้งครรภ์ ในการทำงานทุกรูปแบบที่มี แนวโน้มว่าจะเป็นอันตรายต่อสตรีเหล่านั้น
- 3. บทบัญญัติของกฎหมายด้านการกุ้มครองที่เกี่ยวกับเรื่องต่างๆ ที่มีอยู่ในข้อนี้จะได้รับ การพิจารณาเป็นครั้งคราวในแง่ของความรู้ทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และจะได้รับ การแก้ไข ยกเลิก หรือขยาย เท่าที่จำเป็น

รัฐภาคีจะใช้มาตรการที่เหมาะสมทุกอย่าง เพื่อขจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในด้านการ รักษาสุขภาพ เพื่อประกันการมีโอกาสได้รับการบริการในการรักษาสุขภาพ รวมทั้ง บริการที่เกี่ยวกับการวางแผนครอบครัว บนพื้นฐานของความเสมอภาคของบุรุษและสตรี
 ทั้ง ๆ ที่มีบทบุญญัติในวรรค 1 ของข้อนี้ รัฐภาคีจะประกันให้สตรีได้รับบริการที่ เหมาะสมเกี่ยวกับการตั้งครรภ์ การคลอดบุตรและระยะหลังคลอดบุตร โดยการให้บริการ แบบให้เปล่าเมื่อจำเป็น รวมทั้งการให้โภชนาการที่เพียงพอระหว่างการตั้งครรภ์และระยะ การให้นม

ข้อ 13

รัฐภาคีจะใช้มาตรการที่เหมาะสมทุกอย่าง เพื่อขจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในด้านอื่นๆ ของการเป็นอยู่ทางเศรษฐกิจและสังคม เพื่อที่จะให้ได้สิทธิอย่างเดียวกันบนพื้นฐานของ ความเสมอภากระหว่างบุรุษและสตรี โดยเฉพาะอย่างยิ่ง

- (ก) สิทธิที่จะได้รับผลประโยชน์ด้านครอบครัว
- (ข) สิทธิที่จะใค้กู้ยืมธนาคาร การจำนอง และสินเชื่อค้านการเงินในรูปอื่นๆ
- (ค) สิทธิที่จะเข้าร่วมในกิจกรรมนันทนาการ การกีฬา และเรื่องต่างๆ ที่เกี่ยวกับด้าน วัฒนธรรมทุกอย่าง

- 1. รัฐภาคีจะคำนึงถึงปัญหาเฉพาะที่สตรีในชนบทเผชิญอยู่ รวมทั้งบทบาทสำคัญ ๆ ซึ่ง สตรีชนบทมีอยู่ ในการช่วยสนับสนุนค้ำจุนครอบครัวของตนค้านเสรษฐกิจ รวมทั้ง งานในสายเสรษฐกิจที่ไม่ได้กำหนดเป็นตัวเงิน และจะใช้มาตรการที่เหมาะสมทุก อย่างรับประกันที่จะให้บทบัญญัติของอนุสัญญาฉบับปัจจุบันไปใช้แก่สตรีในเขต ชนบทด้วย
- 2. รัฐภาคีจะใช้มาตรการที่เหมาะสมทุกอย่าง เพื่อขจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในเขต ชนบทด้วย เพื่อที่จะประกันบนพื้นฐานของความเสมอภาคของบุรุษและสตรีว่า สตรี ทั้งหลายเข้าร่วมและได้รับผลประโยชน์จากการพัฒนาชนบท และโดยเฉพาะอย่างยิ่ง จะให้สตรีดังกล่าวได้รับสิทธิ
  - (ก) ที่จะเข้าร่วมในการจัดทำรายละเอียดและการดำเนินการตามแผนการพัฒนาใน ทุกๆ ระดับ
  - (ข) ที่จะมีโอกาสได้รับความสะดวกด้านการรักษาสุขภาพอย่างเพียงพอ รวมทั้ง ข้อสนเทศ การปรึกษาหารือ และการบริการในการวางแผนครอบครัว
  - (ค) ที่จะได้รับผลประโยชน์โดยตรงจากโครงการประกันสังคม
  - (ง) ที่จะได้รับการฝึกอบรมและการศึกษาทุกรูปแบบ ทั้งแบบในระบบและนอก ระบบ รวมทั้งที่เกี่ยวกับการรณรงค์ให้รู้หนังสือ และทั้งผลประโยชน์จาก บริการชุมชนและบริการส่งเสริม เพื่อที่จะเพิ่มความชำนาญด้านเทคนิค
  - (จ) ที่จะจัดการให้มีกลุ่มช่วยตนเอง และสหกรณ์ เพื่อที่จะได้เข้าถึงโอกาสด้าน เสรษฐกิจ โดยการรับจ้างทำงาน หรือการทำงานด้วยตนเอง
  - (ฉ) ที่จะเข้าร่วมในกิจกรรมชุมชนทุกประเภท
  - (ช) ที่จะมีโอกาสได้สินเชื่อและการกู้ยืมทางการเกษตร สิ่งอำนวยความสะดวก ด้านการตลาด เทคโนโลยีที่เหมาะสม และการปฏิบัติแบบเสมอภาคในการ ปฏิรูปที่ดินและการเพาะปลูก รวมทั้งในโครงการตั้งถิ่นฐานใหม่ในที่ดิน
  - (ซ) ที่จะได้มีสภาพการคำรงอยู่อย่างเพียงพอ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเกี่ยวกับที่พัก อาศัย การสุขาภิบาล ไฟฟ้าและน้ำประปา การขนส่งและคมนาคม

- 1. รัฐภาคีจะให้สตรีมีความเสมอภาคกับบุรุษในทางกฎหมาย
- 2. ในกรณีทางแพ่ง รัฐภาคีจะให้ความสามารถตามกฎหมายแก่สตรีเช่นเดียวกับที่ให้ ความสามารถนั้นแก่บุรุษ และจะให้โอกาสเดียวกันในการใช้ความสามารถนั้น โดยเฉพาะอย่างยิ่ง รัฐภาคีจะให้สิทธิเท่าเทียมแก่สตรีในการทำสัญญาและการจัดการ ทรัพย์สิน และจะปฏิบัติต่อบุรุษและสตรีอย่างเท่าเทียมกันในกระบวนการทางสาลและ การชำระความทุกขั้นตอน
- 3. รัฐภาคิตกลงว่าสัญญาทั้งปวงและเอกสารสำคัญอื่นๆ ทั้งปวงไม่ว่าชนิดใดที่มีผลตาม กฎหมายซึ่งมุ่งจำกัดความสามารถทางกฎหมายของสตรีจะถือว่าใช้ไม่ได้และเป็นโมฆะ
- 4. รัฐภาคีจะให้สิทธิเช่นเดียวกันแก่บุรุษและสตรีในเรื่องกฎหมายเกี่ยวกับการโยกย้ายของ บุคคลและเสรีภาพในการเลือกถิ่นที่อยู่และภูมิลำเนา

- 1. รัฐภาคีจะใช้มาตรการที่เหมาะสมทั้งปวง ในการขจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในเรื่อง ทั้งปวงที่เกี่ยวกับการสมรสและความสัมพันธ์ทางครอบครัว และ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง บนพื้นฐานของความเสมอภาคของบุรุษและสตรี จะประกัน
  - (ก) สิทธิเช่นเดียวกันในการทำการสมรส
  - (ข) สิทธิเช่นเคียวกันในการเลือกคู่สมรสอย่างอิสระ และการทำการสมรสอย่าง อิสระด้วยความยินยอมพร้อมใจเท่านั้น
  - (ค) สิทธิและความรับผิดชอบเช่นเคียวกันในระหว่างการสมรสและการขาดจาก การสมรส
  - (ง) สิทธิและความรับผิดชอบเช่นเดียวกันในฐานะบิดามารดา โดยคำนึงถึง สถานะในการสมรสของตน ในเรื่องที่เกี่ยวกับบุตรของตน ในทุกกรณี ผลประโยชน์ของบุตรจะเป็นสิ่งสำคัญที่สุด
  - (จ) สิทธิเช่นเคียวกันในการตัดสินใจอย่างอิสระและมีความรับผิดชอบในจำนวน บุตรและระยะห่างในการมีบุตรของตนและให้เข้าถึงข้อสนเทศ การศึกษาวิธี ที่จะทำให้สตรีใช้สิทธิเหล่านี้ได้
  - (ฉ) สิทธิและความรับผิดชอบเช่นเดียวกันในเรื่องการปกครองบุตร การปกป้อง บุตร การได้รับมอบหมายให้ดูแลบุตร และการรับบุตรบุญธรรม หรือ สถาบันที่คล้ายคลึงซึ่งมีแนวความคิดเหล่านี้อยู่ในกฎหมายภายใน ในทุก กรณีผลประโยชน์ของบุตรจะเป็นสิ่งสำคัญสูงสุด

- (ช) สิทธิส่วนตัวเช่นเคียวกันในฐานะสามีและภรรยา รวมถึงสิทธิในการเลือกใช้ นามสกุล และการประกอบอาชีพ
- (ซ) สิทธิเช่นเดียวกันสำหรับคู่สมรสทั้งสองในส่วนที่เกี่ยวกับเป็นเจ้าของการ ได้มา การจัดการ การดำเนินการ การอุปโภค และการจำหน่ายทรัพย์สินไม่ ว่าจะไม่คิดมูลค่าหรือเพื่อตีราคาเป็นมูลค่าก็ตาม
- 2. การรับหมั้นและการแต่งงานของเด็กจะ ไม่มีผลทางกฎหมาย และการปฏิบัติการที่จำเป็นทั้งปวง รวมทั้งการบัญญัติกฎหมายจะต้องกระทำขึ้นเพื่อระบุอายุขั้นต่ำของการแต่งงานและให้ บังคับให้มีการจดทะเบียนสมรส ณ ที่ทำการจดทะเบียนของราชการ

ภาค 5

- 1. เพื่อความมุ่งประสงค์ในการพิจารณาความก้าวหน้าที่กระทำขึ้นในการปฏิบัติตาม อนุสัญญาฉบับปัจจุบัน ให้มีการจัดตั้งคณะกรรมการว่าด้วยการขจัดการเลือกปฏิบัติต่อ สตรี (ต่อไปในที่นี้จะเรียกว่า คณะกรรมการ) ประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญที่มีคุณธรรมและ ความสามารถสูงในสาขาที่ครอบคลุมโดยอนุสัญญานี้จำนวนสิบแปดคนในเวลาที่ อนุสัญญานี้เริ่มมีผลบังคับใช้ และประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญยี่สิบสามคน หลังจากการให้ สัตยาบันหรือภาคยานุวัติอนุสัญญานี้โดยรัฐภาคีรัฐที่สามสิบห้า ผู้เชี่ยวชาญจะได้รับ เลือกตั้งโดยรัฐภาคีจากบรรดาคนชาติของตนและจะปฏิบัติงานตามความสามารถของ บุคคล โดยพิจารณาถึงการกระจายตามเขตภูมิสาสตร์อย่างเป็นธรรม และการตั้งผู้แทนตาม อารยธรรมที่แตกต่างกันในแต่ละรูปแบบตลอดจนระบบกฎหมายที่สำคัญอีกด้วย
- 2. สมาชิกของคณะกรรมการจะได้รับเลือกตั้งโดยการลงคะแนนลับจากบัญชีรายชื่อ บุคคลซึ่งเสนอชื่อโดยรัฐภาคี รัฐภาคีแต่ละรัฐอาจเสนอชื่อบุคคลหนึ่งคนจากบรรดา คนชาติของตนเอง
- 3. การเลือกตั้งครั้งแรกจะกระทำขึ้นหกเคือนหลังจากวันที่อนุสัญญาฉบับปัจจุบันเริ่มมี ผลบังคับใช้ อย่างน้อยที่สุดสามเดือนก่อนการเลือกตั้งแต่ละครั้งเลขาธิการ สหประชาชาติจะส่งจดหมายถึงรัฐภาคี เชิญให้รัฐภาคีทำการเสนอชื่อนั้นเรียง ตามลำคับอักษร โดยระบุถึงรัฐภาคีซึ่งได้เสนอชื่อบุคคลเหล่านั้นและจะเสนอบัญชี นั้นต่อรัฐภาคี
- 4. การเลือกตั้งสมาชิกคณะกรรมการจะกระทำขึ้นในการประชุมของรัฐภาคี ซึ่งเรียก ประชุมโดยเลขาชิการ ณ สำนักงานใหญ่สหประชาชาติ ในการประชุมนั้นซึ่งสองใน สามของรัฐภาคีจะประกอบเป็นองค์ประชุม บรรดาบุคคลที่ได้รับเลือกตั้งให้เป็น คณะกรรมการจะต้องเป็นผู้ได้รับเสนอชื่อซึ่งได้รับคะแนนเสียงมากที่สุด และได้รับ

- คะแนนเสียงจากจำนวนสมาชิกที่มีมากกว่าฝ่ายตรงข้ามรวมทั้งหมดของผู้แทนของรัฐ ภาคีที่มาประชุมและลงคะแนนเสียง
- 5. สมาชิกคณะกรรมการจะได้รับเลือกตั้งคราวละสี่ปี อย่างไรคก็ตามวาระของสมาชิก เก้าคนที่ได้รับเลือกตั้งในการเลือกตั้งครั้งแรกจะสิ้นสุดลงหลังจากครอบสองปี ชื่อ ของสมาชิกเก้าคนที่ได้รับเลือกตั้งในการเลือกตั้งครั้งแรกจะสิ้นสุดหลังจากครอบสอง ปี ชื่อของสมาชิกเก้าคนนี้จะได้รับเลือกโดยทันทีหลังจากการเลือกตั้งครั้งแรก โดย การจับสลากจากประธานคณะกรรมการ
- 6. การเลือกตั้งสมาชิกคณะกรรมการที่เพิ่มขึ้นห้าคนจะจัดให้มีขึ้นตามบทบัญญัติของ วรรค 2 3 และ 4 ของข้อนี้หลังจากรัฐภาคีที่สามสิบห้าได้ให้สัตยาบันหรือ ภาคยานุวัติแล้ว วาระของสมาชิกสองคนที่ได้รับเลือกตั้งที่เพิ่มขึ้นในโอกาสนี้จะ สิ้นสุดหลังจากครอบสองปี ชื่อของสมาชิกสองคนนี้จะได้รับเลือกโดยการจับสลาก โดยประธานคณะกรรมการ
- 7. เพื่อบรรจุตำแหน่งที่ว่างลงโดยเหตุไม่ปกติ รัฐภาคีซึ่งผู้เชี่ยวชาญของตนได้ยุติการ ปฏิบัติหน้าที่ในฐานะสมาชิกคณะกรรมการ จะแต่งตั้งผู้เชี่ยวชาญอีกคนหนึ่งจาก บรรดาคนชาติของตน โดยขึ้นอยู่กับความเห็นชอบของคณะกรรมการ
- 8. โดยความเห็นชอบของสมัชชา สมาชิกคณะกรรมการจะได้รับเงินตอบแทนจากแหล่ง เงินทุนของสหประชาชาติ ตามข้อกำหนดและเงื่อนไขเช่นที่สมัชชาอาจวินิจฉัย โดย พิจารณาถึงความสำคัญของความรับผิดชอบของคณะกรรมการ
- 9. เลขาธิการสหประชาชาติจะจัดหาเจ้าหน้าที่และสิ่งอำนวยความสะดวกที่จำเป็นเพื่อ การปฏิบัติหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพของคณะกรรมการภายใต้อนุสัญญาฉบับปัจจุบัน

- 1. รัฐภาคีรับที่จะเสนอรายงานว่าด้วยมาตรการด้านนิติบัญญัติ ตุลาการ การบริหาร หรืออื่น ๆ ซึ่งรัฐภาคีเหล่านั้นได้กำหนดขึ้นเพื่อให้มีผลต่อบทบัญญัติของอนุสัญญา ฉบับปัจจุบัน และความก้าวหน้าที่เกิดขึ้นในเรื่องนี้ต่อเลขาธิการสหประชาชาติเพื่อ การพิจารณาโดยคณะกรรมการ
  - (ก) ภายในหนึ่งปีหลังจากการเริ่มมีผลบังคับใช้สำหรับรัฐที่เกี่ยวข้อง
  - (ข) หลังจากนั้นอย่างน้อยที่สุดทุกๆ สี่ปี และต่อจากนั้นเมื่อใดก็ตามที่ คณะกรรมการร้องขอ
- 2. รายงานอาจระบุปัจจัยและความยากลำบากซึ่งจะกระทบกระเทือนถึงระดับที่ทำให้ไม่ สามารถปฏิบัติตามข้อผูกพันต่าง ๆ ภายใต้อนุสัญญาฉบับปัจจุบัน

- 1. คณะกรรมการจะกำหนดระเบียบข้อบังคับการประชุมของตนเอง
- 2. คณะกรรมการจะเลือกตั้งเจ้าหน้าที่ของตนคราวละสองปี

ข้อ 20

- 1. โดยปกติ คณะกรรมการจะประชุมกันเป็นระยะเวลาไม่เกินสองสัปดาห์ทุกปี เพื่อ พิจารณารายงานที่เสนอตามข้อ 18 ของอนุสัญญาฉบับปัจจุบัน
- 2. โดยปกติ การประชุมของคณะกรรมการจะจัดให้มีขึ้น ณ สำนักงานใหญ่ สหประชาชาติ หรือที่อื่นใดที่สะดวกตามที่คณะกรรมการกำหนด

ข้อ 21

- 1. คณะกรรมการจะต้องรายงานต่อสมัชชาสหประชาชาติโดยผ่านทางคณะมนตรี

  เศรษฐกิจและสังคมเป็นประจำทุกปีว่าด้วยกิจกรรมของคณะกรรมการ และอาจทำ

  ข้อเสนอแนะนำทั่วไป โดยยึดการตรวจสอบรายงานและข้อสนเทศซึ่งได้รับจากรัฐ

  ภาคีเป็นมูลฐาน ข้อเสนอแนะนำทั่วไปเช่นว่านั้น จะรวมอยู่ในรายงานของ

  คณะกรรมการ รวมทั้งคำวิจารณ์จากรัฐภาคี ถ้ามี
- 2. เลขาธิการสหประชาชาติจะต้องส่งรายงานของคณะกรรมการ ไปยังคณะกรรมาธิการ ว่าด้วยสถานภาพของสตรีเพื่อทราบ

ข้อ 22

ทบวงการชำนัญพิเศษจะมีสิทธิที่จะได้มีผู้แทนในการพิจารณาการปฏิบัติตามบทบัญญัติ เช่นว่าของอนุสัญญาฉบับปัจจุบันที่อยู่ภายในขอบข่ายของกิจกรรมของตน คณะกรรมการ อาจเชิญให้ทบวงการชำนัญพิเศษเสนอรายงานว่าด้วยการปฏิบัติตามอนุสัญญานี้ในเรื่องที่ อยู่ภายในขอบข่ายของกิจกรรมของตน

ภาค 6

ข้อ 23

ไม่มีข้อความใดในอนุสัญญาฉบับนี้ที่จะกระทบกระเทือนบทบัญญัติใดๆ ซึ่งมีส่วนส่งเสริม ได้มากกว่าในการที่จะบรรลุถึงความเสมอภาคระหว่างบุรุษและสตรี ซึ่งอาจบรรจุอยู่

(ก) ในบทบัญญัติของกฎหมายของรัฐภาคี หรือ

(ข) ในอนุสัญญา สนธิสัญญา หรือความตกลงระหว่างประเทศอื่นใดซึ่งมีผล บังคับใช้สำหรับรัฐนั้น

ข้อ 24

รัฐภาคีรับที่จะกำหนดมาตรการที่จำเป็นทั้งปวงในระดับชาติ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อบรรลุ ถึงการตระหนักอย่างเต็มที่ถึงสิทธิต่าง ๆ ที่ได้รับการยอมรับในอนุสัญญาฉบับปัจจุบัน

ข้อ 25

- 1. อนุสัญญาฉบับปัจจุบันจะเปิดให้มีการลงนามโดยรัฐทั้งปวง
- 2. เลขาธิการสหประชาชาติจะได้รับมอบหมายให้เป็นผู้เก็บรักษาอนุสัญญาฉลับปัจจุบัน
- 3. อนุสัญญาฉบับปัจจุบันจะต้องได้รับการให้สัตยาบัน สัตยาบันจะต้องมอบไว้กับ เลขาธิการสหประชาชาติ
- 4. อนุสัญญาฉบับปัจจุบันจะเปิดให้มีการภาคยานุวัติโดยรัฐทั้งปวง การภาคยานุวัติ จะมี ผลโดยการมอบภาคยานุวัติสารไว้กับเลขาธิการสหประชาชาติ

ข้อ 26

- 1. คำร้องขอเพื่อการแก้ไขอนุสัญญาฉบับปัจจุบันอาจจะกระทำขึ้นในเวลาใด ๆ โดยรัฐ ภาคใด โดยวิธีทำหนังสือบอกกล่าวเป็นลายลักษณ์อักษรส่งถึงเลขาธิการ สหประชาชาติ
- 2. สมัชชาสหประชาชาติจะตัดสินเกี่ยวกับขั้นตอนต่าง ๆ ถ้ามี ที่จะดำเนินการในส่วนที่ เกี่ยวกับคำร้องขอเช่นว่านั้น

- 1. อนุสัญญาฉบับปัจจุบันจะเริ่มมีผลบังคับใช้ในวันที่สามสิบหลังจากการมอบสัตยาบัน สารหรือภาคยานุวัติสารฉบับที่ยี่สิบไว้กับเลขาธิการวสหประชาชาติ
- 2. สำหรับรัฐแต่ละรัฐซึ่งให้สัตยาบันหรือภาคยานุวัติอนุสัญญาฉบับปัจจุบัน หลังจากการ มอบสัตยาบันหรือภาคยานุวัติสารฉบับที่ยี่สิบ อนุสัญญานี้จะเริ่มมีผลบังคับใช้ในวันที่ สามสิบหลังจากวันมอบสัตยาบันสารหรือภาคยานุวัติสารของตน

- 1. เลขาธิการสหประชาชาติจะต้องรับและเวียนตัวบทข้อสงวนที่กระทำโดยรัฐต่างๆ ใน เวลาทำการสัตยาบันหรือภาคยานุวัติให้แก่รัฐทั้งปวง
- 2. ข้อสงวนที่ไม่สอดกล้องกับวัตถุประสงค์และความมุ่งประสงค์ของอนุสัญญาฉบับ ปัจจุบันจะไม่ได้รับการอนุมัติ
- 3. ข้อสงวนอาจถูกถอนในเวลาใด ๆ โดยหนังสือบอกกล่าวเพื่อการนี้ส่งไปยังเลขาชิการ สหประชาชาติ ผู้ซึ่งหลังจากนั้นจะแจ้งไปยังรัฐทั้งปวงให้ทราบถึงข้อสงวนเหล่านั้น หนังสือบอกกล่าวเช่นว่าจะมีผลในวันที่หนังสือนั้นได้รับ

ข้อ 29

- 1. กรณีพิพาทใดๆ ระหว่างรัฐภาคีสองรัฐหรือมากกว่าเกี่ยวกับการตีความหรือการใช้
  อนุสัญญาฉบับปัจจุบัน ซึ่งระงับไม่ได้โดยการเจรจา จะต้องเสนอต่อ
  อนุญาโตตุลาการ เมื่อรัฐใครัฐหนึ่งร้องขอ ถ้าภายในหกเคือนนับจากวันที่ร้องขอให้มี
  อนุญาโตตุลาการ ภาคียังไม่สามารถตกลงกันได้ในเรื่องการจัดตั้งอนุญาโตตุลาการ
  ภาคีเหล่านั้นฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งอาจเสนอกรณีพิพาทไปยังศาลยุติธรรมระหว่างประเทศ
  โดยการร้องขอ ซึ่งสอดคล้องกับข้อบังคับศาล
- 2. ในเวลาที่ลงนามให้สัตยาบันหรือภาคยานุวัติอนุสัญญาฉบับปัจจุบัน รัฐภาคีแต่ละรัฐ อาจประกาศว่าตนไม่ถือว่าตนเองผูกมัดโดยวรรค 1 ของข้อนี้ รัฐภาคีอื่น ๆ จะไม่ ผูกมัดโดยวรรคนั้น ในส่วนที่เกี่ยวกับรัฐภาคีใดซึ่งได้ทำข้อสงวนเช่นว่า
- 3. รัฐภาคีใดซึ่งใดทำข้อสงวนตามวรรค 2 ของข้อนี้อาจถอนข้อสงวนในเวลาใด ๆ โดย หนังสือบอกกล่าวไปยังเลขาธิการสหประชาติ

ข้อ 30

อนุสัญญาฉบับปัจจุบัน ซึ่งตัวบทภาษาอาหรับ จีน อังกฤษ ฝรั่งเศส รัสเซีย และสเปน ใช้ได้เท่าเทียมกัน จะมอบไว้กับ เลขาธิการสหประชาชาติ

เพื่อเป็นพยานแก่การนี้ ผู้ลงนามข้างท้ายนี้ ซึ่งได้รับมอบอำนาจโดยถูกต้องได้ลงนาม อนุสัญญาฉบับปัจจุบัน